

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
СЕКТОР ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ РОДА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ

«ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ

НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

28 КВІТНЯ 2020 РОКУ

РІВНЕ

УДК 373.3.011.3-051:005.336.5
ББК 74.204.2
П- 84

Рекомендовано до друку
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 28 травня 2020 р.)

Рецензенти:

Доукіна О.М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, вчений секретар Інституту проблем виховання НАПН України

Потапчук Т.В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної е-конференції, м. Рівне, 28 квітня 2020 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2020. 176 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Імплементція інклюзивної освіти в контексті реформування Нової української школи».

У виданні висвітлюються різні аспекти реформування системи освіти, актуальні проблеми інклюзії в контексті завдань Нової української школи та особливості підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності в закладах освіти.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету, 2020. Укладання.

© Автори статей, 2020

свідомості, вдосконалення взаємодії з навколишнім світом. Важливим є використання ляльки у казкових сюжетах. Діти можуть самі виготовляти ляльок для різноманітних казок. У процесі виготовлення розвивається дрібна моторика рук, фантазія та образне мислення, уміння концентрувати увагу, працювати в команді.

Проблема обґрунтування і впровадження інноваційних форм та методів роботи в інклюзивному класі нині є актуальною, адже сучасні підходи до організації інклюзивного навчання повинні відповідати вимогам часу, давати простір для саморегуляції, спиратися на активну пізнавальну позицію учня, створювати умови для того, щоб здобувач освіти сам прийшов до виконання поставлених завдань.

Список використаних джерел:

1. Маланчій В.О. Організація роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. *Початкова школа*. 2014. №4. С. 62-64.
2. Стасенко В.Г. Інноваційні терапевтичні технології роботи з особливими дітьми. *Дитина з особливими потребами*. 2018. №4. С. 8-13.
3. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки. Київ : ЦУЛ, 2016. 248с.

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Ясковець Вероніка Вікторівна,

здобувач ступеня вищої освіти «магістр»,

Яковишина Тетяна В'ячеславівна,

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри педагогіки початкової освіти,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Метою сучасної початкової школи є сприйняття становленню й розвитку кожної дитини як неповторної індивідуальності, її творчого потенціалу, заохочення до самостійної пізнавальної діяльності. З появою в ній учнів з особливими освітніми потребами заклад почав самотворення як «школа-діалог», школа, яку продукують самі діти спільно з учителями. Саме в таких умовах актуалізується особистісно орієнтований підхід до навчання.

Діяльність учителя з колективом учнів, де є діти з особливими освітніми потребами, потребує особливої майстерності і застосування методики навчання, адже змінюється взаємодія вчителя і учня у їхній залежності та взаємовпливу один на одного, співпраця, у якій і вчитель, і учень є суб'єктами навчання. Така взаємодія спонукає педагога до пошуку та запровадження інноваційних методів освіти.

Як відомо, основою педагогічної майстерності вчителя початкової школи в умовах НУШ є передовсім досконале володіння інноваційними технологіями,

різноманітними методами та прийомами проведення уроків, цікавими формами роботи, що ефективно формують здатність до креативного мислення, творчості, підвищують інтерес до предмету, активізують навчальну діяльність. Усе це потребує високої професійної майстерності та підготовки вчителя, особливо у роботі з учнями з особливими освітніми потребами [1].

Оскільки педагогічна майстерність передбачає сукупність якостей особистості, які забезпечують високий рівень самоорганізації професійної діяльності педагога, то, плануючи роботи з учнями з особливими освітніми потребами, варто пам'ятати про сім важливих моментів [1].

1. Адаптація учня до командної роботи

Адаптація в класі дитини з особливими освітніми потребами – турбота не лише вчителя. Над розробкою індивідуального освітнього маршруту працює ціла команда: соціальний працівник, шкільний психолог, асистенти вчителя та дитини, реабілітолог, дефектолог. Але серед найважливіших її учасників – батьки такого учня. Утім, працювати важливо ще й з татами та мамами однокласників.

До приходу дитини потрібно підготувати клас – і це не лише про обладнання приміщення. Йдеться про психологічний комфорт, атмосферу приязні. Починати роботу найкраще з родин. Для батьків варто проводити тренінги, перегляд фільмів про інклюзивне навчання або про такі самі особливості здоров'я, які є в нового учня.

2. Привчати учнів до думки про те, що різноманіття – це норма

Діагнози, зазвичай, очевидні для дітей: особливості пересування за наявності ДЦП, протези, слухові апарати, окуляри зі спеціальними лінзами. За статистикою, чверть дітей у розвинених країнах мають значні порушення здоров'я, а 60% – виражені індивідуальні особливості (зайва вага, нюанси зовнішності тощо). Якщо учні не розуміють особливостей однокласника, у якого ВІЛ чи аутизм, це викликає ще більше запитань, тривоги та відчуження. Тож вчитель має все чесно й доступно для їхнього розуміння пояснити ще до появи дитини з ООП (особливими освітніми потребами).

Педагогічна майстерність учителя проявляється у застосуванні різних вид ігор. Зокрема, гра: відчути, як почуватися однокласник. Якщо в нього є вади зору, можна усім зав'язати очі та попросити походити так. Якщо він не використовує мову через синдром Дауна чи аутизм – спробувати мовчки донести до інших свою думку. Якщо йдеться про дитину, в якій проблеми з координацією рухів, школярі можуть написати міні-есе лівою рукою (правші).

Це значно знижує критичне ставлення до зовнішніх особливостей як до чогось дивакуватого. Усі діти мають навчатися разом, незалежно від відмінностей, що існують між ними.

3. Опиратися на сильні сторони

Зараз говоримо про єдину освіту для всіх дітей, а не окремо про спеціальне та загальне навчання. Давній радянський підхід допомогу дитині з ООП подавав як корекцію відхилень, втручання та реабілітацію. Такий учень сприймався як пацієнт лікарні – через призму хвороби. Першокласники «з нормою» мусили говорити,

читати, рахувати та мати інші навички. Якщо ж дитина мала особливості, акцент робили на тому, як компенсувати вади, а не на розвитку сильних сторін.

Змінилася і парадигма сучасного учня. Надання й засвоєння знань – більше не провідна мета, важливіше користуватися ними та створювати щось нове, соціалізуватися у суспільстві. Ерудиція нині вже не так потрібна для роботи, значно важливішою є креативність. Жодне захворювання не віднімає в людини творчих здібностей, кожен може згенерувати нову ідею. Тож є те, що варто створювати разом усім учням, а спиратися краще на сильні сторони кожного з них. Що вміє дитина з ООП? Що їй добре вдається?

4. Залучення учнів з особливими освітніми потребами до комунікації

Учитель залучає до створення соціально-комунікативних паспортів. Від імені дитини прописуємо всі її інтереси, здібності, хобі, що не подобається, як зручно комунікувати. Ця ідея пішла з польських шкіл.

Починається паспорт вітанням: «Я – Боря, мені 7 років, всім привіт». Там можуть бути такі розділи: загальна інформація про учня, «Як я спілкуюсь», «Самообслуговування», «Мобільність», «Мої інтереси», «Важливо» (як допомогти під час приступів, які обов'язкові режимні моменти — наприклад, необхідність приймати інсулін у разі діабету I типу).

Варто прикрасити паспорт малюнками, піктограмами, фото.

Коли вчителі разом із учнями заповнюють такий паспорт, вони починають орієнтуватися на досягнення дитини, краще відчувати її індивідуальність. Добре до збору даних та оформлення долучити всіх фахівців, що працюють з дитиною, а також батьків.

5. Практикувати скаффолдинг

Скаффолдинг – це стратегія навчання або, як вважають Р. Жао і М. Орей, це особливий тип інструктування, який має місце в ситуаціях взаємодії викладача (наставника) і учня у розв'язанні проблем або завдань. Автори виводять два основних правила: допомагати новачку у виконанні завдань, з якими він поки не може впоратися; а також дозволяти учням виконувати такий обсяг або таку кількість завдань, з якими він вже може впоратися самостійно [].

Педагогічна майстерність учителя полягає в тому, щоб дати можливість дитині (у тому числі й новачку) розв'язати проблему, виконати завдання або досягти цілей, які знаходяться за межами її індивідуальних зусиль чи можливостей. Як допомогти? Сказати «Молодець, тобі все вдається»? Але ж дитина розуміє, що її спроби поки що далекі від результату. Цього мало. Фахівці знають чимало видів підтримки: вербальна, фізична підтримка, підказки через міміку, жести, вказівки, рухи тіла, моделювання, візуальний стимул, маніпуляція символами тощо.

6. Продумувати різнорівневі завдання

Різнорівневі завдання дають учневі вибір. Також, за потреби, важливо дати варіанти подання матеріалу (словесно, візуально, піктограмами).

Наприклад, заварити разом чай та випити зі смаколикками – усім дітям приємно. Після цього одним учням до снаги вивчати розчинність речовин (на

прикладі цукру в чаї) мовою хімії. А дитина з інтелектуальними порушеннями, для якої абстрактні поняття поки що не доступні, зможе дізнатися більше про приготування чаю.

7. Творити і візуалізувати

Творчий підхід під час розробки уроку – педагогічна майстерність учителя. Слід пам'ятати, що учні здатні вчитися незалежно від рівня їхнього розвитку. Раніше відсутність мови чи нездатність до загальноприйнятого спілкування (як за аутизму) були підставою для визнання дитини ненавчальною. А нині такий учень може лякати вчителя: як же подавати йому матеріал.

Для учнів, які не розмовляють, зображення – це вже не просто наочність, а спосіб побудувати діалог. За аутизму, навіть якщо дитина розмовляє, для неї важлива опора на зорове сприйняття, бо так інформація сприймається значно краще. Тож у приміщенні школи навіть роблять вивіски з малюнками, які пояснюють призначення кімнат: клас, туалет, їдальня, бібліотека тощо.

Візуалізація може бути інакшою: нині в Україні почали видавати книжки, де поруч з чудовими ілюстраціями – рядки піктограм, які замінюють текст. Їх майже 10 тисяч, як у китайській мові [2].

Отже, у педагогічній майстерності у роботі з учнями з особливими освітніми потребами велику роль відіграють особистісні якості вчителя, оскільки він постійно перебуває у колі уваги багатьох вихованців. Тому він є і взірцем, і засобом виховного впливу на учнів, у тому числі й з особливими освітніми потребами. Окрім особистісних якостей, у складі педагогічної майстерності актуалізується гуманістична спрямованість (спрямованість на особистість кожної дитини), професійна компетентність, педагогічні здібності, педагогічна техніка, що дає змогу учителю успішно здійснювати професійну діяльність.

Список використаних джерел:

1. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навчальний посібник / Упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базидевич, Т.Г. Дмитренко та ін.; За ред. І.А. Зязюна. Київ: Вищ.шк., 2006. 606 с.

2. Сім прийомів, які допоможуть учителю інклюзивного класу [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://osvitoria.media/experience/sim-pryjomiv-yaki-dopomozhut-vchytelyu-inklyuzyvno-go-klasu/>

ЗМІСТ

Бабчук Вікторія Русланівна КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	3
Божук Марія Русланівна ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	4
Бондарець Марія Анатоліївна ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	6
Борова Валентина Євгеніївна ВИХОВАННЯ ЗВУКОВОЇ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ГРУПІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	9
Будейчук Галина Михайлівна ЗАСАДИ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЯК ПРИКЛАД ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	10
Велесик Віталія Степанівна ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	12
Войтас Анжеліка Сергіївна ТВОРЧА ОСОБИСТІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА У РОБОТІ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	14
Ворон Марія Геннадіївна, Яковичина Тетяна В'ячеславівна СПІВПРАЦЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	16
Воскресенська Ірина Віталіївна ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОЦІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ С. ЛОГАЧЕВСЬКОЇ)	19
Гарбарук Христина Юріївна ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНИХ ВЗАЄМОСТСУНКІВ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	22

Гончар Людмила Вікторівна ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БАТЬКІВСТВА _____	24
Горчак Тетяна Григорівна СУЧАСНА ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА І ПРИЦИПИ МОНТЕССОРІ-ПЕДАГОГІКИ _____	26
Гриців Тетяна Григорівна ВИХОВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО БАТЬКІВЩИНИ ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ _____	28
Гулюк Світлана Олександрівна ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ _____	31
Данилюк Ірина Миколаївна СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ВІДПОВІДАЛЬНЕ БАТЬКІВСТВО» У ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ _____	33
Джура Олена Олегівна ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМ ПОТРЕБАМИ _____	35
Залібовська-Ільніцька Зоя Володимирівна ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ _____	37
Зубкевич Ірина Володимирівна ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ КООПЕРАТИВНИХ ФОРМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ _____	40
Кирилюк Олександра Олександрівна ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ _____	42
Кирста Наталія Романівна ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АСИСТЕНТА ВИХОВАТЕЛЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ ЗДО _____	44
Коломис Андрій Іванович, Боровець Олена Віталіївна ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ _____	46

Кондратюк Оксана Олексіївна РЕАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ _____	48
Корабльова Олена Олександрівна ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ХІСТ УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА» _____	51
Корицька Тетяна Русланівна, Яковишина Тетяна В'ячеславівна ВНЕСОК І. ГЕРБАРТА У РОЗВИТОК ПРОБЛЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ _____	54
Королик Ірина Сергіївна, Колупаєва Тетяна Євстафіївна ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ В 20-ТІ РОКИ ХХІ СТОЛІТТЯ _____	57
Коськовецька Валентина Михайлівна СПІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛИ І СІМ'Ї У ПОСТУПІ ДО ЦІННОСТЕЙ _____	59
Красовська Ольга Олександрівна КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	61
Креничко Інна Сергіївна, Міщеня Оксана Миколаївна ДОПОМОГА ГУВЕРНЕРА У СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ _____	63
Кротюк Юлія Миколаївна ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	65
Крук Олена Валеріївна ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА _____	67
Маліновська Наталія Василівна ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ В УМОВАХ ІНТЕГРОВАНОЇ ГРУПИ _____	69
Марковець Тетяна Іванівна СУТНІСТЬ ШКІЛЬНОГО ПІДРУЧНИКА _____	70

Мархалевич Ольга Михайлівна ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ	72
Марчук Валентина Валеріївна ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	74
Мельничук Ірина Юріївна ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ СПРИЙМАННЯ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ НА УРОЦІ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ	77
Мельничук Лілія Борисівна ІННОВАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	79
Мисько Ірина Петрівна ОРГАНІЗАЦІЯ КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	81
Михальчук Таїса Миколаївна, Власюк Людмила Василівна ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗЗСО ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОГО ДОСТУПУ ДО ЯКІСНОЇ ОСВІТИ	83
Міськова Наталія Миколаївна ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	85
Мороз Олена Федорівна ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ У ВИХОВНІЙ СИСТЕМІ ШКОЛИ	86
Мосійчук Галина Анатоліївна, Марчук Оксана Анатоліївна ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	88
Наконечна Лариса Михайлівна ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО РЕФОРМУВАННЯ	90
Нечипорчук Вікторія Ігорівна ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРАЦІЇ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ	92

Ничипорчук Катерина Юрївна, Третяк Оксана Миколаївна ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	94
Онисько Оксана Русланівна, Міщеня Оксана Миколаївна ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	97
Ошурко Наталія Вікторівна ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	100
Парфенюк Ірина Анатоліївна, Колупасва Тетяна Євстафіївна ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В ШКОЛАХ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	102
Пасєка Юлія Сергіївна ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ У НАВЧАННІ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	104
Петрик Яна Федорівна ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК КОРЕКЦІЙНИЙ ЗАСІБ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	106
Петрук Олена Митрофанівна, Сойко Інна Миколаївна ПОГЛЯДИ ВАСИЛЯ СУХОМЛІНСЬКОГО НА РОЛЬ УЧИТЕЛЯ У ВИХОВАННІ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	108
Пилипчук Тетяна Леонідівна ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	110
Покотило Олена Іванівна ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	112
Потапчук Юлія Володимирівна ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	114
Похозей Світлана Андріївна ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ВЗАЄМОДІЯТИ УСНО НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЧИТАННЯ ЗАСОБАМИ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ	116

Реверська Олена Миколаївна ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК МОДЕЛЬ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ _____	119
Рихлова Олена Петрівна ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ _____	121
Садова Ірина Ігорівна МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ _____	123
Самардак Вікторія Анатоліївна ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	125
Сементух Анна Валентинівна, Колупасєва Тетяна Євстафіївна СПЕЦИФІКА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ _____	127
Солончук Валентина Сергіївна, Веремчук Алла Петрівна ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ РІЗНОГО ТИПУ _____	129
Стратюк Оксана Петрівна САМОСТІЙНІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА _____	132
Тіщенко (Плужнік) Анастасія Валеріївна ВИКОРИСТАННЯ SMART–ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ _____	134
Ткачук Іванна Вікторівна, Колупасєва Тетяна Євстафіївна ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ _____	139
Усач Катерина Андріївна, Сойчук Руслана Леонідівна ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ САМОВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	141
Фурманець Людмила Василівна ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ _____	143
Хом'як Ольга Анатоліївна ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ _____	145

Цибуковська Тетяна Іванівна ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ _____	147
Цюриць Ірина Ігорівна АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ _____	150
Чупахіна Світлана Василівна ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	151
Шаранова Юлія Володимирівна ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ ДО МОРАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АМЕРИКАНСЬКИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____	154
Шуляк Ольга Володимирівна ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	157
Яковишина Тетяна В'ячеславівна ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ _____	159
Яремчук Ольга Володимирівна ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ _____	163
Яскевець Вероніка Вікторівна, Яковишина Тетяна В'ячеславівна ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ _____	165